

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Miroslavy Honusové ve věci žalobkyně **Bc. I. K.**, v řízení zastoupené JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem se sídlem Praha 1-Nové Město, Vodičkova 709/33, proti žalovanému **Řediteli Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje**, se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, 30. dubna 1682/24, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4.7.2014 č.j. KRPT-30709-43/ČJ-2011-0700KR-PK, ve věci služebního úrazu,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ředitele Krajského ředitelství Policie Moravskoslezského kraje ze dne 4.7.2014 č.j. KRPT-30709-43/ČJ-2011-0700KR-PK se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 11.228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Josefa Kopřivy, advokáta se sídlem Praha 1-Nové Město, Vodičkova 709/33.

O d ů v o d n ě n í :

A.
Vymezení věci

Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto žalobkynino odvolání a potvrzeno rozhodnutí Náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje

pro ekonomiku (dále jen „služební orgán I. stupně“) ze dne 13.3.2014, kterým žalobkyni nebyly poskytnuty:

- a) náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě ve výši 155.286,- Kč,
 - b) náhrada za bolest ve výši 2.400,- Kč,
 - c) náhrada za ztížení společenského uplatnění ve výši 72.000,- Kč, a
 - d) náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením ve výši 17.314,- Kč;
- vše v souvislosti s úrazem žalobkyně utrpěným 30.3.2011.

Napadené rozhodnutí se opírá především o znalecký posudek Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví ze dne 4.12.2013, v němž dospěl znalecký ústav k závěrům, že:

- u žalobkyně došlo dne 30.3.2011 k distenzi svalových úponů v oblasti pravého lokte, podle klasifikace nemocí S 53.4 – podvrtnutí a natažení lokte;
- posuzovaný služební úraz nezpůsobil u žalobkyně radiální epikondylitidu, odezněl bez následků. Jeho léčba podle dokumentace byla ukončena dne 29.6.2011, kdy pacientka byla subjektivně bez potíží (...);
- diagnóza radiální epikondylitidy byla vždy stanovena pouze na základě klinického vyšetření, potíže tohoto typu nelze dávat do souvislosti s uvedenými úrazy. Nejde o diagnózu úrazovou a nelze ji ani plně vysvětlit používáním francouzských holí; (...).

B.

Stanoviska účastníků řízení

Žalobkyně namítá, že:

- 1) závěry znaleckého posudku Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (dále jen „IPVZ“) zpochybňovala zprávou MUDr. K. a znaleckým posudkem MUDr. K. Zatímco IPVZ zásadně vylučuje možnost souvislosti mezi úrazem ze dne 30.3.2011 a radiální epikondylitidou, MUDr. K. konstatuje, že je možno dokladovat, že úrazový děj ze dne 30.3.2011 byl vyvolávajícím momentem, a tudíž i příčinou vzniku radiální epikondylitidy pravého lokte;
- 2) rozhodnutím služebního orgánu I. stupně ze dne 20.10.2011 č.j. KRPT-30709-5/ČJ-2011-0700PE již byla žalobkyni pravomocně přiznána:
 - náhrada za bolest ve výši 2.400,- Kč,
 - náhrada věcné škody 390,- Kč a
 - (bez bližší specifikace) náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě.

Náhrada za bolest a náhrada věcné škody již byly žalobkyni vyplaceny spolu se služebním příjmem za listopad 2011. Dále jí byla poskytována až do r. 2013 i náhrada za ztrátu na výdělků na služebním příjmu.

- a) až z odůvodnění (nového) rozhodnutí však lze seznat, že nyní zamítaná náhrada za ztrátu na služebním příjmu se týká období od 6.2.2012 do 5.1.2013, která byla žalobkyni již pravomocně přiznána a vyplacena. Beze změny skutkového stavu tak bylo nově rozhodnuto o tomtéž;
- b) žalovaný podle odůvodnění napadeného rozhodnutí zamítá náhradu za bolest ve výši 2.400,- Kč, která již byla vyplacena; přehlíží však, že žalobkyně žádala o novou náhradu za bolest utrpěnou při následné operaci lokte (byť opět ve výši 2.400,- Kč).

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Nezpochybňuje služební úraz ze dne 30.3.2011 samotný, uvádí však, že při něm žalobkyně utrpěla toliko podvrtnutí a natažení lokte. Nebylo tedy rozhodnuto o léčbě radiální epikondylitidy, u které bylo znaleckým posudkem IPVZ vyvráceno, že by měla souvislost s předmětným služebním úrazem.

C.

Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

C.a.

K žalobnímu bodu 2)

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že rozhodnutím služebního orgánu I. stupně ze dne 20.11.2011 byly žalobkyni přiznány:

- (bez bližší specifikace) náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě,
- náhrada za bolest ve výši 2.400,- Kč, a
- náhrada věcné škody ve výši 390,- Kč.

Podle odůvodnění tohoto rozhodnutí žalobkyně utrpěla dne 30.3.2011 kontuzi lokte pravé horní končetiny. přičemž:

- přiznané bolestné se týká bolesti utrpěné při úrazu samotném,
- náhrada věcné škody představuje:
 - regulační poplatky zaplacené ve FN sP Ostrava-Poruba ve dnech 30.3.2011, 6.4.2011 a 6.5.2011 (celkem 150,- Kč),
 - regulační poplatky zaplacené diagnostickému a léčebnému zařízení AVICA ve dnech 6.5.2011, 6.6.2011 a 29.6.2011 (celkem 90,- Kč), a
 - poplatek za vypracování posudku o bolestném zaplacený MUDr. S. M. dne 30.6.2011 (150,- Kč),
- žalobkyně byla neschopna výkonu služby v době od 31.3.2011 do 1.7.2011.

Žalobkyni lze zejména přisvědčit v tom, že výrok tohoto rozhodnutí je co do vymezení přiznané náhrady za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě neurčitý, když tuto náhradu nespecifikuje částkou ani obdobím neschopnosti ke službě. Krajský soud je však toho názoru, že tato vada nezpůsobuje absolutní nesrozumitelnost (která by měla za následek nicotnost) uvedeného rozhodnutí v této části, když ve spojení s jeho odůvodněním je zcela jednoznačné, že bylo rozhodováno toliko o neschopnosti žalobkyně k výkonu služby v období od 31.3.2011 do 1.7.2011. Jakkoli tedy rozhodnutí služebního orgánu I. stupně trpí vadou ve formulaci výroku, nebylo napadeno žádným opravným prostředkem ani žalobou ve správním soudnictví, a proto je nadáno presumpcí správnosti a zákonnosti, a proto krajský soud uzavírá, že jím bylo rozhodováno pouze o neschopnosti k výkonu služby, která trvala od 31.3.2011 do 1.7.2011.

Nyní napadaným rozhodnutím nebyly žalobkyni přiznány:

- a) náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě ve výši 155.286,- Kč, kdy z odůvodnění napadeného rozhodnutí se podává (str. 1 in fine, str. 3, str. 6 in fine, str. 10), že se jedná o náhradu za neschopnost k výkonu služby v době od 6.2.2012 dále,
- b) náhrada za bolest ve výši 2.400,- Kč,
- c) náhrada za ztížení společenského uplatnění ve výši 72.000,- Kč, a
- d) náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením ve výši 17.314,- Kč.

Doba od 6.2.2012 dále se ani v nejmenším nepřekrývá s dobou 31.3.2011 – 1.7.2011, protože je třeba odmítnout argumentaci žalobkyně, že by nyní přezkoumávaným rozhodnutím bylo rozhodováno znovu o náhradě za ztrátu na služebním příjmu, o které již bylo rozhodnuto rozhodnutím služebního orgánu I. stupně ze dne 30.3.2011. Argumentace žalobkyně by navíc mohla vést i k absurdnímu závěru (který je třeba odmítnout), že podle rozhodnutí ze dne 30.3.2011 by musela být v budoucnu žalobkyni odškodněna náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě v nastalá i kdykoli v budoucnu a z jakýchkoli příčin (např. pro obecné nachlazení).

Z nyní napadeného rozhodnutí (str. 7) se dále podává, že náhrada za bolest, o níž je nyní rozhodováno, je náhradou za bolest podle posudku MUDr. M. ze dne 13.2.2013, kde je hodnocena bolestivost epikondylitidy rad. humeri dg. S 534, a to 10 body. Jakkoli je v tomto směru zavádějící zejm. rozbor odpovědi IPVZ v napadeném rozhodnutí, jakož i v rozhodnutí služebního orgánu I. stupně (který se navíc nechal odpovědí IPVZ zmást natolik, že na str. 6 svého rozhodnutí vskutku tvrdí, že se jedná o náhradu vyplacenou žalobkyni již podle rozhodnutí ze dne 30.3.2011), je z rozhodnutí služebních orgánů obou stupňů zřejmé, že se jedná o odškodnění bolesti dle posudku ze dne 13.2.2013, tzn. bolesti při dg. S 534 – epikondylitidě. Rozhodnutí služebních orgánů obou stupňů jsou pak – jak již bylo i uvedeno výše – vystavěna na závěru, že za epikondylitidu policie žalobkyni neodpovídá. Proto lze i v případě náhrady za bolest uzavřít, že zákaz opětovného rozhodování v téže věci nebyl ani v tomto případě porušen.

Žalobní bod 2) proto shledal krajský soud nedůvodným.

Obiter dictum však považuje krajský soud za potřebné korigovat závěry žalobkyně i žalovaného k otázce výkladu ust. § 181 odst. 7 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební zákon“): *„O konkrétním právu či povinnosti účastníka není možno rozhodnout opakovaně bez změny skutkového stavu, nejde-li o přezkoumání rozhodnutí; to neplatí v případě rozhodnutí o náhradě škody, jestliže po rozhodnutí dojde k podstatné změně podmínek, za nichž bylo o škodě rozhodnuto.“*

Principy odpovědnosti za služební úraz a nároky z této odpovědnosti plynoucí jsou ve služebním zákoně definovány naprosto shodně jako v zák. č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (srov. § 100 - § 110 služebního zákona, § 269 - § 271u zákoníku práce):

Služební zákon

Zákoník práce

§ 100 odst. 1:

Bezpečnostní sbor odpovídá příslušníkovi za škodu způsobenou služebním úrazem.

§ 90 odst. 1:

(...) poškození zdraví nebo smrti příslušníka úrazem při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním anebo pro výkon služby (dále jen „služební úraz“) (...)

§ 102 odst. 1:

Náhrada za ztrátu na služebním příjmu se příslušníkovi poskytuje po dobu jeho neschopnosti ke službě z důvodu služebního úrazu nebo nemoci z povolání v takové výši, aby se spolu se služebním příjmem nebo s nemocenským rovnala jeho průměrnému služebnímu příjmu před vznikem škody.

§ 102 odst. 2:

Při další neschopnosti ke službě z důvodu téhož služebního úrazu nebo nemoci z povolání se vychází z průměrného služebního příjmu příslušníka před vznikem této další neschopnosti ke službě. (...)

§ 269 odst. 1:

Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda nebo nemajetková újma vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

§ 271a odst. 1:

Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a plnou výší náhrady mzdy nebo platu podle § 192 nebo odměny z dohody podle § 194 a plnou výší nemocenského. (...)

§ 271a odst. 2:

Náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při jeho další pracovní neschopnosti z důvodu téhož pracovního úrazu nebo nemoci z povolání. Průměrným výdělkem před vznikem škody podle věty první je průměrný výdělek zaměstnance před vznikem této další škody. (...)

Ze srovnání právě citovaných ustanovení je zřejmé, že i přes drobné formulační odlišnosti se jedná o úpravu obsahově shodnou. Krajský soud ostatně nevidí ani jediného důvodu pro odlišování v odpovědnosti za úraz mezi příslušníky ozbrojeného sboru, a tzv. „civilními zaměstnanci“.

Obsahově shodná jsou pak i ustanovení o vázanosti dosavadními rozhodnutími o odpovědnosti za škodu:

Služební zákon

§ 181 odst. 7:

Zákoník práce

§ 271 u odst. 1:

O konkrétním právu či povinnosti účastníka není možno rozhodnout opakovaně bez změny skutkového stavu, nejde-li o přezkoumání rozhodnutí; to neplatí v případě rozhodnutí o náhradě škody, jestliže po rozhodnutí dojde k podstatné změně podmínek, za nichž bylo o škodě rozhodnuto.

Změní-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady, může se poškozený i zaměstnavatel domáhat změny v úpravě svých práv, popřípadě povinností.

Časové znění zákoníku práce je přitom prakticky nerozhodné, když předmětná ustanovení byla beze zbytku převzata:

- k 1.10.2015 z ust. § 365 a násl. zákoníku práce, ve znění účinném do 30.9.2015,
- k 1.1.2007 z ust. § 190 a násl. zák. č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, kde od počátku jeho účinnosti nedoznala tato ustanovení krom změny v terminologii pracovník/organizace na zaměstnanec/zaměstnavatel žádných změn.

Na rozdíl od žalobkyně tak soud konstatuje, že ust. § 180 odst. 7 části za středníkem služebního zákona je „*parafrází zákoníku práce*“, konkrétně dnešního ust. § 271u odst. 1 (dříve § 390 odst. 1 zákoníku práce, ještě dříve § 202 odst. 1 zák. č. 65/1965 Sb.).

Je proto i zde plně aplikovatelná dlouhodobá pracovněprávní judikatura, z níž krajský soud vybírá rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16.2.2011 sp. zn. 21 Cdo 5070/2009, in Soudní judikatura č. 10-11/2011, str. 842, pod č. 156/2011, dostupné též na www.nsoud.cz: „*Východiskem pro závěr o podstatné změně poměrů (...), mohou být jen takové poměry poškozeného, které byly - objektivně vzato ze skutkového hlediska - rozhodující (...) v době, kdy bylo o tomto nároku poškozeného rozhodnuto. Ukáže-li se v řízení o změně v úpravě práv, popřípadě povinností (...), že v původním řízení nebyly poměry poškozeného zjištěny správně (v souladu se skutečností), jsou pro závěr, zda se poměry poškozeného od té doby změnily, významné vždy takové okolnosti, které tu skutečně byly v době původního rozsudku rozhodující pro určení výše škody.*“

Krajský soud proto musí odmítnout názor žalovaného, že o nárocích, o kterých již bylo služebním orgánem pravomocně rozhodnuto, by bylo možno rozhodovat znovu, pokud by se zjistilo, že původně zjištěné skutečnosti mohou být posouzeny jinak, příp. doplněny skutečnostmi, které tu sice objektivně v době původního rozhodování byly, avšak až nyní vyšly najevo. V takovém případě by se totiž jednalo toliko o skutečnosti nově vyšlé najevo, nikoli o změnu poměrů (podmínek), která nastala až po vydání původního rozhodnutí.

Vázanost původním rozhodnutím ovšem platí jen ohledně nároků a částek, o kterých již bylo pravomocně rozhodnuto. V pracovněprávní praxi se zpravidla jedná o náhradu za ztrátu na výdělků přiznanou rozhodnutím i do budoucna ve formě opakujících se měsíčních dávek (k takové situaci srov. zejm. Sborník stanovisek, zpráv o rozhodování soudů a soudních rozhodnutí Nejvyšších soudů ČSSR, ČSR a SSR 1970-1983 (tzv. Sborník IV), SEVT Praha 1986, str. 411).

To ovšem neplatí o nárocích (jako konkrétním právu fyzické osoby), o kterých dosud rozhodováno vůbec nebylo (srov. § 181 odst. 7 větu před středníkem služebního zákona). V takových případech není vyloučeno, aby předběžná otázka – zde příčinná souvislost mezi škodou a pracovním úrazem – nebyla posouzena jinak, je-li takové řešení řádně, úplně a přesvědčivě odůvodněno.

Jak bylo již shora uvedeno, o nárocích, které jsou řešeny nyní napadeným rozhodnutím, nebylo rozhodnutím služebního orgánu I. stupně z 30.3.2011 vůbec rozhodováno, proto užití § 181 odst. 7 služebního zákona nepřichází v posuzovaném případě v úvahu.

C.b. K žalobnímu bodu 1)

Zde krajský soud z obsahu správních spisů zjistil, že žalovaný vychází ze závěrů znaleckého posudku IPVZ, že:

- posuzovaný služební úraz nezpůsobil u žalobkyně radiální epikondylitidu, odezněl bez následků. Jeho léčba podle dokumentace byla ukončena dne 29.6.2011, kdy pacientka byla subjektivně bez potíží (...);
- diagnóza radiální epikondylitidy byla vždy stanovena pouze na základě klinického vyšetření, potíže tohoto typu nelze dávat do souvislosti s uvedenými úrazy. Nejde o diagnózu úrazovou a nelze ji ani plně vysvětlit používáním francouzských holí; (...).

Tento závěr vychází z úvahy (str. 6 posudku), že laterální epikondylitida (...) je bolestivé onemocnění svalových úponů na horním konci předloktí v oblasti loketního kloubu na zevním (...) epikondylu pažní kosti (humeru). Nejčastější příčinou onemocnění je chronické přetěžování a mnohočetná mikroskopická poranění (mikrotraumata) úponů svalů předloktí, jejichž hlavní funkcí je natahování zápěstí (...). Z toho IPVZ dovozuje (str. 7 posudku), že epikondylitida nemohla být následkem uvedeného úrazu jako choroba vznikající za těchto podmínek, z nichž ani jedna nebyla v posuzovaném případě naplněna. Uvádí (tamtéž), že nepřímo proti této diagnóze svědčí i neúspěch provedené operace. Zjevně přitom akcentuje i fakt, že potížemi s pravým loktem trpěla žalobkyně již před úrazem (str. 8 posudku).

Znalecký ústav tak sice dokonce epikondylitidu u žalobkyně vylučuje, neuvádí však, co je tedy příčinou jejich obtíží (neschopnosti k službě). Absence tohoto závěru pak vede soud k závěru, že ze znaleckého posudku IPVZ po vyloučení epikondylitidy nelze dovodit, co neschopnost žalobkyně ke službě zapříčinilo.

Napadené rozhodnutí je z tohoto pohledu předčasné, když bez zjištění, co způsobilo služební neschopnost žalobkyně a škodu, kterou žalobkyně uplatnila, nelze nikterak usuzovat na to, zda je tato škoda v příčinné souvislosti s úrazem ze dne 30.3.2011 či nikoli.

Oproti posudku IPVZ žalobkyně namítá zprávy svých ošetřujících lékařů a závěry MUDr. K., že žalobkyně epikondylitidou trpí a že tato epikondylitida je následkem předmětného úrazu. Zde je ovšem třeba žalovanému přisvědčit v tom, že tyto kategorické závěry (zejm. MUDr. K.) nejsou podepřeny žádnými zjištěními a

úvahami rozbíjejícími existentní a relevantní úvahy IPVZ, které epikondylitidu u žalobkyně vylučují, natož aby ji dávaly do souvislosti s úrazem ze dne 30.3.2011.

Za této situace je nezbytné zjistit, co (jaké onemocnění) způsobilo žalobkyni škodu projevující se ve ztrátě na služebním příjmu po 1.7.2011, v bolesti při operaci, v nákladech léčení a ve ztížení společenského uplatnění, a zda tato příčina je následkem úrazu ze dne 30.3.2011 či nikoli. To ovšem dosud objasněno nebylo (IPVZ totiž epikondylitidu oproti všem ostatním lékařům vylučuje).

Krajský soud proto uzavírá, že dosud nebyl v řízení řádně objasněn skutkový stav, který by umožňoval závěr, zda žalobkyní uplatněná škoda (ztráta na služebním příjmu po 1.7.2011, bolest při operaci, náklady léčení a ztížení společenského uplatnění) je v příčinné souvislosti s úrazem ze dne 30.3.2011.

C.c)

Obecně k epikondylitidě jako příčině úrazu

Krajský soud považuje za nutné vyjádřit se i k obecnému závěru žalovaného, že epikondylitida jako neúrazová diagnóza nemůže být následkem úrazu (ke cti žalovaného třeba konstatovat, že se nejedná o originální názor žalovaného, žalovaný jej přebírá od IPVZ).

Jak již bylo konstatováno, základy odpovědnosti za služební úraz a za pracovní úraz jsou totožné. Totožná je přitom i definice služebního a pracovního úrazu:

Služební zákon

§ 100 odst. 1:

Bezpečnostní sbor odpovídá příslušníkovi za škodu způsobenou služebním úrazem.

§ 90 odst. 1:

(...) poškození zdraví nebo smrti příslušníka úrazem při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním anebo pro výkon služby (dále jen „služební úraz“) (...)

Zákoník práce

§ 269 odst. 1:

Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda nebo nemajetková újma vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

§ 271k odst. 1:

Pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů

§ 100 odst. 2:	při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§ 273 a 274).
Za úkon v přímé souvislosti s výkonem služby se považuje úkon, který je k výkonu služby potřebný nebo který je během služby obvyklý anebo nutný, je konaný před počátkem služby nebo po jejím skončení a v době přestávky na jídlo a oddech konané v objektu bezpečnostního sboru (...)	§ 274 odst. 1: V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou úkony potřebné k výkonu práce a úkony během práce obvyklé nebo nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení a úkony obvyklé v době přestávky v práci na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele (...)
§ 100 odst. 3:	§ 273 odst. 1:
Služebním úrazem je také úraz, který příslušník utrpěl při cestě do místa plnění služebních úkolů a zpět při vyslání na služební cestu, na studijní pobyt nebo při převelení	Plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele a činnost, která je předmětem pracovní cesty.

I zde lze konstatovat, že pracovněprávní úprava je (s výjimkou definice úrazu obsažené v § 271k odst. 1 – k tomu viz níže) postupně přebírána ze starších předpisů (zde dokonce již od r. 1956) a že pracovněprávní a služební úprava jsou obsahově totožné.

Definice úrazu obsažená v § 271k odst. 1 zákoníku práce byla poprvé do právního řádu zakotvena s účinností od 1.1.2007 – tehdy jako § 380 odst. 1 zákoníku práce.

Právní teorie i praxe ovšem tuto definici vytvořily již dávno předtím (srov. např. již rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 30.6.1961 sp. zn. 4 Co 172/61, Sb. NS č. 27/62).

Není proto ani rozhodné, že obdobná definice absentuje ve služebním zákoně, když má krajský soud za to, jak rozebral výše, že v základech odpovědnosti za úraz není v pracovněprávních a služebních předpisech žádné odchylky.

Komentář k zákoníku práce (Bělina M., Drápal L. a kol.: Zákoník práce, Komentář, C.H.Beck Praha 2015, str. 1527-1528) pak k chorobám, které nejsou typicky úrazové, a k jejich souvislosti s úrazem uvádí: „

„Je spíše pravidlem, že pracovní úraz či nemoc z povolání utrpí zaměstnanec, jehož zdravotní stav – ostatně jako u většiny lidí – není ideální a který byl již dříve postižen v menším nebo větším rozsahu tzv. obecnými

chorobami. To vede k námitkám, že příčinná souvislost může být dána jen zčásti, a proto že je třeba zjistit aritmetický podíl obecných nemocí a následků pracovního úrazu (nemoci z povolání), a náhradu za ztrátu na výdělku poté krátit v poměru, v jakém se následky pracovního úrazu (nemoci z povolání) podílejí na „celkovém zdravotním stavu zaměstnance“. Tento nesprávný názor ale přehlíží, že určitá predispozice (např. vrozené degenerativní změny na páteři) nemá na rozsah odpovědnosti zaměstnavatele ani na rozsah jeho povinnosti hradit zaměstnanci vzniklou škodu žádný vliv. Předmětem odškodnění zaměstnance totiž není jeho zdravotní stav jako takový (ta jeho část, která byla zhoršena pracovním úrazem), nýbrž ztráta na výdělku, která od určitého okamžiku začala vznikat (byla dovršena) následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání).

Z tohoto hlediska je podstatné, že zaměstnanec byl i při méně příznivém zdravotním stavu – ve srovnání s ideálně zdravým člověkem – schopen vykonávat svou práci podle pracovní smlouvy v plném rozsahu jako kdokoli jiný a že dosahoval tomu odpovídajících výdělků, a že příčinou, proč toho přestal být schopen, byly následky pracovního úrazu (nemoci z povolání). Úvahy o nutnosti poměrného krácení odškodnění v závislosti na rozsahu tzv. „obecných chorob“ dovedeny do důsledků by totiž znamenaly, že plného odškodnění se může dostat jen tomu zaměstnanci, který je naprosto a zcela zdravý, který netrpí žádnou vadou, odchylkou či nedostačivostí, zatímco těm zaměstnancům, jejichž zdravotní stav se stal (např. v důsledku osobních dispozic nebo třeba i v závislosti na věku) méně příznivý, by příslušelo jen poměrné uspokojení nároku. Takový názor není správný rovněž proto, že podkladem pro úvahu o nižší míře (rozsahu) odpovědnosti zaměstnance mohou být pouze liberační důvody uvedené v § 367¹⁾; jinak je zaměstnavatel povinen hradit zaměstnanci škodu v plném rozsahu, dokud nenastane (po vzniku nároku) skutečnost, která představuje změnu okolností, které byly rozhodující pro určení výše náhrady škody, tj. dokud nedojde ke změně poměrů ve smyslu § 390 odst. 1¹⁾.

Nemůže být pochyb o tom, že z hlediska naplnění příčinné souvislosti, jako jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu, nemůže stačit pouhé připuštění možnosti vzniku škody v důsledku pracovního úrazu (jeho následků), nýbrž musí být tato příčinná souvislost postavená najisto. Pracovní úraz však nemusí být jedinou příčinou vzniku škody; postačí, jde-li o jednu z příčin, avšak příčinu důležitou, podstatnou a značnou. Bylo by totiž v rozporu se smyslem zákona chránit zaměstnance před škodami z pracovních úrazů, kdyby byla z této ochrany vyloučena poškození na zdraví vykazující všechny znaky pracovního úrazu jen z toho důvodu, že u poškozeného existovala určitá predispozice, která spolupůsobila při vzniku poškození na zdraví způsobeného úrazovým dějem (...). Jestliže se tedy u zaměstnance vyskytne současně několik nemocí, které ovlivňují jeho celkový zdravotní stav a pracovní možnosti, je právně bezvýznamné aritmetické zjištění podílu, jakým se pracovní úraz (nemoc z povolání) podílí na „dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu“, neboť rozhodující je, zda pracovní úraz (nemoc z povolání) či jeho následky dovršily od určitého data neschopnost zaměstnance k výkonu dosavadní práce, a zda tedy z hlediska nutnosti zanechat této práce (a s tím související ztrátou výdělku) byly příčinou důležitou, podstatnou a značnou.”

¹⁾ ustanovení byla komentována podle znění zákoníku práce účinného do 30.9.2015

Uvedený komentářový názor je podporován dlouholetou pracovněprávní judikaturou představovanou již citovaným rozhodnutím Krajského soudu v Plzni ze dne 30.6.1961 sp. zn. 4 Co 172/61, Sb. NSS č. 27/62, rozvíjeným dále v rozhodnutích Nejvyššího soudu ze dne 28.4.1962 sp. zn. 4 Cz 86/61, Sb. NS č. 1/63, stanoviskem Nejvyššího soudu ze dne 27.1.1975 sp. zn. Cpj 37/74, Sb. NS č. 11/76, rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 2.11.1999 sp. zn. 21 Cdo 376/98, Sb. NS č. 35/2000, www.nsoud.cz, rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 2.6.2008 sp. zn. 21 Cdo 1508/2007, www.nsoud.cz, a dalšími.

Krajský soud tedy shrnuje, že pro určení či vyloučení příčinné souvislosti mezi služebním úrazem a škodou (zde ztráta na služebním příjmu po 1.7.2011, bolest při operaci, náklady léčení a ztížení společenského uplatnění) je v případě obecné choroby, která má být následkem služebního úrazu, rozhodující, zda služební úraz či jeho následky dovršily od určitého data neschopnost příslušníka bezpečnostního sboru k výkonu dosavadní služby, a zda tedy z hlediska nutnosti zanechat této služby (a s tím související ztrátou na služebním příjmu) byly příčinou důležitou, podstatnou a značnou.

Této otázce se dosud věnuje jediný posudek – MUDr. K., který sice takový názor vyslovuje, avšak bez jakékoli opory ve skutkových zjištěních ze zdravotnické dokumentace žalobkyně a bez jakékoli analýzy a úvah.

Bude-li tedy potvrzena epikondylitida (či jiná neprofesionální choroba) jako příčina vzniklé škody (ztráta na služebním příjmu po 1.7.2011, bolest při operaci, náklady léčení a ztížení společenského uplatnění), bude třeba doplnit znalecké dokazování o objasnění otázky, zda byl úraz ze dne 30.3.2011 završující, důležitou, podstatnou a značnou příčinou takového rozvoje této obecné choroby, který má za následek ztrátu na služebním příjmu po 1.7.2011, bolest při operaci, náklady léčení a ztížení společenského uplatnění.

Krajský soud současně upozorňuje, že přesvědčivý může být jen takový znalecký závěr, který má dostatečnou oporu ve zdravotnické dokumentaci, a je podložen řádným a přesvědčivým znaleckým rozbořem.

D. Závěr

Napadené rozhodnutí trpí z důvodů uvedených v částech C.b) [příp. i C.c) tohoto rozsudku] nedostatkem důvodů, a proto bylo krajským soudem podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. zrušeno a věc podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrácena žalovanému k dalšímu řízení. V něm jsou služební orgány vázány právními závěry vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

E. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně byla v řízení procesně úspěšná a vzniklo jí tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobkyně tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek		3.000 Kč
b) náklady právního zastoupení advokátem		
α) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 3.100 Kč / úkon při těchto úkonech právní služby:	§ 7,	
1) příprava a převzetí věci	§ 9 odst. 4 písm. d)	
2) sepis žaloby	vyhl. č. 177/1996 Sb.	6.200 Kč
β) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. α)	§ 13 odst. 3	
	vyhl. č. 177/1996 Sb.	600 Kč
γ) DPH 21% z částek uvedených ad α) – β)	§ 57 odst. 2 s.ř.s.	1.428 Kč
<i>Celkem</i>		<i>11.228 Kč</i>

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s.ř.s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o.s.ř.“) k rukám advokáta, který žalobkyni v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 7. prosince 2016

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu